

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9C/9/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8121201006
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8121201006.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: Ž. B., H.: XX.XX.XXXX, C. H. D. XXX/XX, XXX XX A., právne zastúpený: JUDr. Milan Szöllössy, advokát, IČO: 35570661, so sídlom Mlynská 28, 040 01 Košice proti žalovanému: Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., IČO: 00151700, so sídlom: Dostojevského rad 4, 815 74 Bratislava o náhradu škody na zdraví, takto

rozhodol:

I. Konanie z a s t a v u j e v časti prevyšujúcej zaplatenie

- náhrady za bolesť v sume 22388 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00% ročne z tejto sumy od 10.06.2020 až do zaplatenia,
- náhrady liečebných nákladov v sume 178,54 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00% ročne z tejto sumy od 10.06.2020 až do zaplatenia.

II. Žalobu z a m i e t a.

III. Žalobkyňa j e p o v i n n á zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100%, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu 1. inštancie o výške týchto trov.

odôvodnenie:

1. Žalobou došlou súdu dňa 03.02.2021 sa žalobkyňa domáhala na žalovanej zaplatenia náhrady za bolestné v sume 23 502 € spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania od 10.06.2020 až do zaplatenia a náhrady liečebných nákladov v sume 309,17 € s 5,00% úrokom z omeškania od 10.06.2020 až do zaplatenia.

1.1. Žalobkyňa v žalobe uviedla, že pri dopravnej nehode dňa 24.07.2018 v Sabinove utrpela ťažké ublíženie na zdraví. Ako chodkyňa prechádzala cez vyznačený priechod pre chodcov vedúci cez cestu I. triedy I/68 pri historickej budove gymnázia, kde došlo k zrážke s jazdnou súpravou zloženou z traktora značky Valtra a vlečky Agrogép, ktorú viedol vodič A. E..

Žalobkyňa následne cituje § 427 ods. 1 a 2 zákona Občianskeho zákonníka a ďalej uvádza úvahy týkajúce sa charakteru prevádzky dopravného prostriedku. Má za to, že v prípade predmetnej dopravnej nehody bola škoda na jej zdraví vyvolaná osobitnou povahou prevádzky pohybujúceho sa motorového vozidla, nakoľko práve v dôsledku jednotlivých charakteristických vlastností tejto prevádzky (rýchlosť, smer jazdy, sila, hmotnosť vozidla a jeho pevná konštrukcia) došlo k stretu so žalobkyňou a následnému vzniku ťažkých poškodení zdravia, preto v danom prípade došlo k naplneniu všetkých obligatórných predpokladov objektívnej zodpovednosti prevádzateľa za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle § 427 Občianskeho zákonníka a je dané právo žalobkyne na náhradu škody spôsobenej pri uvedenej dopravnej nehode práve z titulu tejto osobitnej zodpovednosti prevádzateľa motorového vozidla za škodu.

Žalobkyňa následne cituje ustanovenia zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, z ktorých vyvodzuje pasívnu vecnú legitimitáciu žalovaného.

Ďalej cituje ustanovenia zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia a poukazuje na lekársky posudok vypracovaný MUDr. Patrikom Miklušom zo dňa 14.05.2020, kde bolestné bolo ohodnotené vo výške 1 160 bodov.

V ďalšej časti žaloby si uplatňuje podľa § 449 Občianskeho zákonníka liečebné náklady spočívajúce v cestovnom vo výške 309,17 €.

Zároveň si uplatňuje úroky z omeškania poukazujúc na § 517 Občianskeho zákonníka a § 11 ods. 6 písm. a) a ods. 7 zákona č. 381/2004 Z.z..

2. Žalovaný sa k žalobe vyjadril podaním doručeným súdu dňa 24.02.2021 (č.l. 38-42), v ktorom uviedol nasledujúce:

Rozporuje nároky žalobkyne v celom rozsahu a to tak čo do základu aj čo do výšky vrátane príslušenstva a to z dôvodu nepreukázania základu uplatňovaných nárokov a pasívnej legitimitácie žalovanej ako aj z dôvodu nepreukázania ich výšky, a preto žiada žalobu zamietnuť.

Pokiaľ ide o základ žalobou uplatňovaného nároku uvádza, že jej bola doručená správa Okresného riaditeľstva PZ v Prešove, z ktorej v súlade so správou Okresného dopravného inšpektorátu v Prešove je zrejmé, že Okresný dopravný inšpektorát v Sabinove ako správny organ príslušný na prejednanie priestupkov proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky uznal vinnou zo zavinenia dopravnej nehody dňa 24.07.2018 žalobkyňu ako chodkyňu.

Žalovaná následne cituje ustanovenia § 420, 427, 428, 441 Občianskeho zákonníka ako aj ustanovenia § 53 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke.

Ďalej rozoberá objektívnu zodpovednosť podľa § 427 Občianskeho zákonníka a zároveň poukazuje na možnosť zbavenia sa tejto zodpovednosti podľa § 428 Občianskeho zákonníka ako aj z dôvodu zavinenia poškodeného podľa § 441 Občianskeho zákonníka.

Žalovaná má za to, že škoda na zdraví žalobkyni nebola spôsobená vnútornými okolnosťami, ktoré majú svoj pôvod v prevádzke, ale vonkajšou okolnosťou, ktorá s prevádzkou dopravného prostriedku nesúvisí a to protiprávnym konaním žalobkyne, ktorá sa na komunikácii pohybovala v rozpore s pravidlami cestnej premávky na základe čoho bola orgánmi, v ktorých kompetencii je o tom rozhodovať, právoplatne uznaná vinnou zo zavinenia dopravnej nehody, ku ktorej došlo dňa 24.07.2018.

Žalovaná má za to, že v prejednávanej veci výlučné zavinenie žalobkyne vedie k úplnému zbaveniu sa zodpovednosti prevádzateľa za škodu, a teda niet dôvodu na plnenie z jeho strany. Má teda za to, že žalovaná nie je vo veci pasívne vecne legitimitovaná.

Následne sa žalovaná vyjadruje k výške žalobou uplatnených nárokov a to jednak k nároku na náhradu škody titulom bolestného ako aj k nároku na náhradu vynaložených nákladov formou cestovného. Rovnako rozporuje aj žalobkyňou požadovaný úrok z omeškania vo výške 5 % ročne, u ktorého má za to, že tento žalobkyni nepatrí, keďže k porušeniu povinnosti splnenia nepeňažnej povinnosti uvedenej v § 11 ods. 6 zákona o povinnom zmluvnom poistení nedošlo, pričom argumentačne poukazuje na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR a to konkrétne rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/145/2017, sp. zn. 1Cdo/212/2017 ako aj na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8Co/151/2016, či Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/174/2018, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/148/2018 a Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26Co/233/2017.

3. Vyjadrenie žalovanej k žalobe bolo žalobkyni doručené dňa 17.03.2021 s možnosťou repliky podľa § 167 ods. 3 C.s.p. v lehote 15-tich dní od uvedeného dátumu. Bolo to teda po skončení času neplynutia procesných lehôt podľa § 8 zákona č. 62/2020 Z.z. (lehoty neplynuli v čase od 19.01.2021 do 28.02.2021). Posledným dňom na vyjadrenie vo forme repliky tak bol dátum 01.04.2021, pričom do tohto dátumu replika zo strany žalobkyne podaná nebola. Následne súd až dňa 11.05.2021, čiže 2 dni pred pojednávaním obdržal rozsiahle vyjadrenie žalobkyne (č.l. 71-74) a ďalšie rozsiahle dovtedy neuvedené skutkové vyjadrenie žalobkyňa urobila na pojednávaní konanom dňa 13.05.2021. Pokiaľ teda ide o toto vyjadrenie vychádzajúc z § 153 ods. 2 C.s.p. súd uplatňuje koncentráciu konania a nebude v rámci tohto podania prihliadať na tam uvedené skutkové okolnosti, ale iba na okolnosti znamenajúce právny názor žalobkyne, keďže je nesporné, že predmetné vyjadrenie malo byť súdu zaslané v stanovenej lehote, pričom by bolo súdom preposlané žalovanému za účelom tzv. dupliky, na ktorú by bol daný čas 15 dní. Na tom nič nemení ani to, že vyjadrenie bolo žalobkyňou priamo zaslané aj žalovanej, ktorá na vyjadrenie k uvedenému podaniu nežiadala pojednávanie odročiť. Podanie - replika žalobkyne vo svojej prvej časti zhrňuje to, čo vo svojom vyjadrení k žalobe uviedol žalovaný. Následne rozoberá

podstatu zodpovednosti podľa § 427 Občianskeho zákonníka, teda objektívnej zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a následne sa zaoberá pojmom osobitná povaha prevádzky motorového vozidla. Ďalej poukazuje na § 428 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého liberácia, či už čiastočná alebo úplná je možná len v prípade, ak bola síce škoda vyvolaná osobitnou povahou prevádzky, ale nebola spôsobená okolnosťami majúcimi pôvod v prevádzke. Následne teda sa vo svojom podaní zaoberá tým, čo treba chápať pod pojmom okolnosti majúce pôvod v prevádzke. Žalobkyňa poukazuje na znalecký posudok Ing. Jána Sabóa, podľa ktorého vodič traktora Valtra mal možnosť zabrániť zrážke so žalobkyňou, ak by sa v čase reakcie na žalobkyňu vstupujúcu na priechod pre chodcov pohyboval rýchlosťou maximálne 24 km/hod. Žalobkyňa má za to, že bolo možné od vodiča traktora spravodlivo požadovať, aby potom, čo zaregistroval na frekventovanom mieste v centre mesta na priechode pre chodcov v pomerne blízkej vzdialenosti od neho pohyb chodcov, aby nielen, že dal nohu z plynového pedála vozidla dole, ale aby vozidlo spomalil brzdením majúc na zreteli zvýšenú opatrnosť. Žalobkyňa má teda za to, že aj v prípade, ak by súd vychádzal zo záveru, že škoda žalobkyni nebola spôsobená okolnosťami majúcimi pôvod v prevádzke motorového vozidla nie je možné prevádzateľa zbaviť zodpovednosti za škodu, nakoľko sa škode mohlo pri vynaložení všetkého úsilia zabrániť včasným znížením rýchlosti motorového vozidla. Rozhodnutie o priestupku žalobkyne nemá relevanciu vo vzťahu k možnému posúdeniu objektívnej zodpovednosti prevádzateľa vozidla. V ďalšej časti sa žalobkyňa vyjadruje k uplatnenému nároku na odškodnenie bolesti a nákladom spojených s liečením a zároveň poukazuje na to, že aj ňou uplatnený nárok na úroky z omeškania je dôvodný. V závere tohto podania žalobkyňa berie žalobu čiastočne späť v rozsahu prevyšujúcom náhradu za bolesť v sume 22 388 € s 5 % úrokom z omeškania ročne od 10.06.2020 až do zaplatenia a náhradu liečebných nákladov v sume 178,54 € s 5 % úrokom z omeškania ročne od 10.06.2020 do zaplatenia. Ako prílohy k tomuto podaniu žalobkyňa predložila znalecký posudok číslo 70/2008 znalca Ing. Jána Sabóa, zápisnicu o výsluchu svedka A. E. zo dňa 09.10.2018 a zápisnicu o výsluchu svedka B. Ž.G. zo dňa 17.10.2018.

4. Už v tejto časti je potrebné uviesť, čo znamená koncentrácia konania a prečo ku nej zákonodarca v C.s.p. výslovne pristúpil.

4.1. Podľa Civilného sporového poriadku:

§ 149 - Prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

§ 153 - Sudcovská koncentrácia konania

(1) Strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania.

(2) Na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu.

(3) Ak súd na prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany neprihliadne, uvedie to v odôvodnení rozhodnutia vo veci samej.

4.2. Želaným výsledkom civilného sporového konania je meritórne rozhodnutie, ktoré autoritatívnym spôsobom upraví práva a povinnosti sporových strán, poskytne odpoveď na žalobný návrh žalobcu, čím v konečnom dôsledku poskytne ochranu právam a právom chráneným záujmom, ktoré sú predmetom sporu. Predpokladom meritórneho ukončenia sporového konania je vybudovanie skutkového a právneho základu konečného rozhodnutia. Štandardne tento tzv. dvojzáklad súdneho rozhodnutia získava súd v štádiu dokazovania a subsumovania zistených skutočností pod zodpovedajúcu právnu normu, a následne ho pretaví do výroku a odôvodnenia rozhodnutia. Zároveň sú však všetky tieto atribúty spájané s požiadavkou na rýchlosť získania konečného súdneho rozhodnutia. Zjednodušene možno uzavrieť, že účelom civilného sporového konania má byť poskytnutie takzvanej „rýchlej spravodlivosti“, ktorej dosiahnutie podporuje okrem iného aj inštitút sudcovskej koncentrácie konania.

Právo na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov je ústavným právom každého, pričom rýchlosť a efektívnosť každého civilného procesu závisí predovšetkým od konkrétnej veci predloženej súdu na prejednanie a rozhodnutie, na ktoré má zásadný vplyv spravidla zložitost' veci, kvalitatívna úroveň relevantnej právnej úpravy, ako aj úroveň procesnej disciplíny účastníkov konania.

Usudzujúc zo základných princípov sporového konania, akými sú dispozičný princíp, princíp prejednávaci, koncentračný princíp, princíp arbitrárneho poriadku, formálnej pravdy, princíp procesnej ekonómie a pod., je potrebné uviesť, že v sporovom konaní nie je snahou (a ani úlohou) súdu zisťovať skutočnú pravdu. Zodpovednosť za výsledok sporu je na pleciach sporových strán, ktoré majú v spore preukázať

vysokú mieru procesnej aktivity a svoje skutkové tvrdenia dokázať. Medzi posudzované kritéria procesnej aktivity strán sporu patrí najmä časové kritérium, a to včasnosť, ktorú posudzuje podľa vlastnej úvahy súd v súlade s princípom arbitrárneho poriadku.

Pre pochopenie sudcovskej koncentrácie konania je nevyhnutné definovať, na ktoré procesné úkony strán sporu sa táto procesná preklúzia práva vzťahuje. Prejednací princíp, ktorý je ťažiskovým princípom v sporovom procese, znamená, že súd (až na výnimky) buduje skutkový základ konečného rozhodnutia vo veci z úkonov, ktoré plynú z procesnej aktivity strán sporu. Limitom uplatňovania prejednacieho princípu je koncentrácia konania, a to jednak zákonná, ktorá v praxi nespôsobuje problémy, nakoľko sa aktivuje vyhlásením uznesenia o skončení dokazovania, budovanie skutkového základu meritórneho rozhodnutia je však limitované najmä z pohľadu uplatňovania sudcovskej koncentrácie konania, kedy procesné úkony strán sporu je nevyhnutné realizovať čo najskôr, nakoľko ponechanie si dôležitých skutkových tvrdení a dôkazných návrhov na neskoršie štádium konania môže v konečnom dôsledku súd diskvalifikovať neprihliadaním na ne.

Fundamentálnymi povinnosťami sporových strán v konaní sú povinnosť tvrdiť skutočnosti relevantné pre posúdenie prípadu a svedčiace v prospech tejto strany, a súčasne povinnosť strany pravdivosť týchto svojich tvrdení pred súdom dokázať zákonnými prostriedkami. Kritériom pri posudzovaní použiteľnosti uplatnených prostriedkov procesnej obrany a procesného útoku v sporovej veci zo strany súdu je ich relevantnosť pre prejednanú vec, ako aj včasnosť ich uplatnenia. Sudcovská koncentrácia konania predstavuje procesnú preklúziu práva; ide o vyjadrenie tzv. vhodnej koncentrácie, teda takej, ktorá je v zmysle normatívnej právnej úpravy v diskrečnej právomoci súdu. Účelom sudcovskej koncentrácie konania je spor zrýchliť, zefektívniť, zabrániť tomu, aby strany predkladali skutkové tvrdenia alebo návrhy na vykonanie dôkazov až na pojednávaní, čo by predlžovalo celkový proces z dôvodu potreby odročenia pojednávania. Uvedené potvrdzuje aj Najvyšší súd (3Obdo/43/2018), keď v odôvodnení svojho rozhodnutia uvádza, že „účelom sudcovskej koncentrácie konania bolo zabezpečiť rýchlosť a hospodárnosť súdneho konania a zamedziť tak špekulatívnemu postupu strán (napr. v podobe oneskorene predkladaných vyjadrení obsahujúcich nové skutkové tvrdenia alebo nové návrhy na vykonanie dokazovania, ktoré bolo možné predložiť v skoršom štádiu konania) smerujúcemu k zbytočnému predlžovaniu konania (a k vzniku prieťahov v konaní), a zabezpečiť tak, aby poskytnutie súdnej ochrany bolo rýchle a účinné.“

Ako je uvedené vyššie, kritérium včasnosti je rozhodujúce pre súd pri uplatňovaní sudcovskej koncentrácie konania. O omeškanie pôjde najmä vtedy, ak ide o skutkové tvrdenia alebo dôkazné návrhy, ktoré strana mohla (a pre úspech v spore mala) predložiť už v skoršom štádiu. Základný predpoklad pre pomýšľanie strany sporu na úspech v konaní je odvodzovaný od jej povinnosti tvrdiť skutočnosti dôležité pre rozhodnutie veci a zároveň od povinnosti substancovať relevantné tvrdenia, a to s prihliadnutím na princíp kontradiktórnosti konania. Zámerom zákonodarcu pri normovaní inštitútu sudcovskej koncentrácie konania bolo zabrániť prekvapivým postupom strán sporu, ktoré svoje tromfy „vyťahovali z rukáva“ kedykoľvek v priebehu konania. Právnou úpravou sudcovskej koncentrácie konania došlo do veľkej miery k narušeniu „taktizovania“ advokátov v sporoch. Princíp sudcovskej koncentrácie konania spočíva v možnosti súdu neprihliadať na prostriedky procesného útoku a procesnej obrany strany, ak strana mohla tieto uplatniť už v skoršom štádiu konania, ak by konala s náležitou starostlivosťou. Základnou funkciou takto nastavenej sudcovskej koncentrácie konania je funkcia motivačná, ktorá má viesť sporové strany k hospodárnemu správaniu sa v spore, ktoré sa prejavuje včasným uplatňovaním prostriedkov procesnej obrany a procesného útoku. Predovšetkým sú strany povinné predložiť skutkové tvrdenia a návrhy na vykonanie dôkazov včas, a to pod hrozbou sankcie v podobe neprihliadania na oneskorene predložené. Sekundárnou funkciou sudcovskej koncentrácie konania je teda funkcia sankčná, ktorá spočíva v potrestaní sporovej strany za jej procesnú nedisciplinovanosť, ktorá môže v konečnom dôsledku viesť k strate sporu. Vo vzťahu k sporovým stranám tiež nemožno opomenúť funkciu preventívnu (výchovnú).

Východiskovým kritériom posudzovania účinnosti, či neúčinnosti prostriedkov procesnej obrany a procesného útoku strán v spore, a to či už v písomnej forme alebo v podobe ústneho prednesu, je pre súd včasnosť ich uplatnenia. Ide o časové hľadisko, ktoré súd posudzuje s ohľadom na princíp hospodárnosti konania. Spravidla súd neprizná účinky v konaní úkonom, ktoré strana urobila oneskorene a súčasne je splnená podmienka, že takýto úkon mohla urobiť už v skoršom procesnom úkone, ak by konala s náležitou starostlivosťou, rýchlo a hospodárne. Súčasne však včasnosť nemožno posudzovať izolovane, bez posúdenia okolností konkrétneho prípadu, ako aj bez prihliadnutia na ďalšie základné princípy sporového konania.

K včasnosti pre účely posudzovania aplikácie ustanovení o sudcovskej koncentrácii konania uvádza Krajský súd Košice (11Co/276/2019), že „nie je želané, aby strana sporu predkladala skutkové

tvrdenia alebo dôkazné návrhy až na pojednávaní, čo by mohlo znamenať zmarenie účelu už nariadeného pojednávania a požiadavku na vytyčenie ďalšieho pojednávania. Ak neexistujú osobitné dôvody, v zásade platí, že predloženie skutkových tvrdení alebo dôkazných návrhov až na pojednávaní nie je včasné“.

Zjednodušene povedané, po vyčerpaní repliky a dupliky by strana v zásade nemala mať možnosť uvádzať nové skutočnosti a dôkazy pre existenciu režimu sudcovskej koncentrácie.

Striktnejšie bude potrebné posudzovať prípustnosť ospravedlnenia oneskorenia s procesnými úkonmi v prípade, ak je strana zastúpená advokátom.

5. Predtým ako súd bude špecifikovať jednotlivé dôkazné prostriedky je potrebné poukázať na § 150 ods.1 C.s.p. - Strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu.

5.1. Z toho vyplýva, že strany sporu napriek tomu, že je logické, že chcú v konaní dosiahnuť pre seba priaznivý výsledok, majú danú povinnosť pravdivosti a úplnosti ich tvrdení. Porušenie tejto povinnosti nie je vyslovene civilným sporovým poriadkom sankcionované, vytvára však určitý obraz, o tej - ktorej strane sporu a o tom, že strana sporu povyšuje snahu získať prisúdenie finančnej sumy nad jej povinnosť úplnosti a pravdivosti tvrdení. Súd to uvádza preto, že považuje za nekorektné, že zo strany žalobkyne bola zamlčaná taká podstatná okolnosť ako je tá, že z hľadiska správneho práva dopravnú nehodu, z ktorej odškodnenie si uplatňuje, zavinila práve ona a že na jej zavinenie mala významný vplyv aj intoxikácia alkoholom v rozsahu 2,5 ‰.

5.2. Rovnako súd nesúhlasí s prístupom, s ktorým sa v poslednom čase u tvrdených poškodených stretáva a teda, že súd by mal byť voči nim „zhovievavejší“, nakoľko prisúdenú sumu nebude platiť vodič alebo prevádzateľ vozidla ale finančne silná inštitúcia, ktorej to „neublíži“. S takýmto pokriveným videním práva a spravodlivosti sa vo veci konajúci súd nestotožňuje.

6. Súd vo veci vykonal pojednávanie dňa 13.05.2021, na ktorom vykonal dokazovanie obsahom listín tvoriacich súdny ako aj prehratím CD z kamerového systému meste Sabinov a zistil nasledujúce:

6.1. Žalobkyňa predložila množstvo lekárskeho správ týkajúcich sa odstraňovania následkov poškodenia zdravia spôsobených jej dopravnou nehodou dňa 24.07.2018. Z prepúšťacej správy národného rehabilitačného centra Kováčová (č.l. 14) vyplýva, že počas hospitalizácie po úraze žalobkyňa prekonala delírium tremens. Delírium tremens je výraz v spoločnosti dobre známy. Jeho definícia zahŕňa stav, keď je odvykanie od alkoholu alebo návykových látok sprevádzané a komplikované kvalitatívnou poruchou vedomia. Delírium sa typicky prejavuje poruchou schopnosti sústrediť sa a udržať si pozornosť. Vzniká náhle počas niekoľkých hodín, jeho priebeh je búrlivý a odznieva následne niekoľko dní. Človek má na úseky tohto obdobia amnéziu, čiže si niektoré veci nepamätá. Aj v lekárskej správe Fakultnej nemocnici s poliklinikou J.A. Reimana Prešov zo dňa 14.07.2019 (č.l. 24) sa uvádza syndróm závislosti od alkoholu.

6.2. Z lekárskeho posudku o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia (č.l. 27) vyplýva, že bolestné bolo u žalobkyne ohodnotené počtom bodov 1160.

6.3. Zo špecifikácie ciest uskutočnených motorovým vozidlom značky Ford Mondeo (č.l. 28) vyplýva, že žalobkyňa si uplatňuje náhradu v sume 309,17 €.

6.4. Žalobkyňa si listom zo dňa 27.05.2020, doručeným žalovanému dňa 02.06.2020 (č.l. 30-31) uplatnila náhradu bolestného, stratu na zárobku počas pracovnej neschopnosti, stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti a náhradu cestovných nákladov.

6.5. Žalovaný na list reagoval svojím vyjadrením zo dňa 09.06.2020 (č.l. 32), z ktorého vyplýva, že poistné plnenie sa neposkytne z dôvodu uplatnenia § 441 Občianskeho zákonníka a teda, že škodu si spôsobila žalobkyňa výlučne svojím zavinением.

6.6. Ďalej súd vykonal dokazovanie spisom Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Prešove, Okresného dopravného inšpektorátu v Sabinove číslo spisu ORPZ-PO-ODI3-112/2019-P. Z tohto vyšetrovacieho spisu vyplýva, že dňa 27.09.2018 došlo k začatiu trestného stíhania vo veci pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Trestného zákona vo vzťahu ku skutku týkajúcom sa poškodenia zdravia žalobkyne a to stretu s traktorom Valtra a plne naloženou vlečkou Agrogép, ktorý riadil vodič pán E.. Následne uznesením zo dňa 14.01.2019 došlo vo vzťahu k tomuto trestnému stíhaniu k postúpeniu veci na správny orgán a to Okresný dopravný inšpektorát v Sabinove, pretože výsledky prípravného konania preukázali, že vo veci nejde o trestný čin, ale ide o skutok, ktorý môže tento orgán prejednať ako priestupok. Priestupkové konanie skončilo rozhodnutím Okresného dopravného inšpektorátu v Sabinove zo dňa 15.05.2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 04.06.2019 a to tak, že rozkazom o uložení sankcie za priestupok bola žalobkyňa uznaná vinnou z porušenia ustanovenia § 53 ods. 2 a § 53 ods. 4 zákona číslo 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, čím spáchala priestupok proti bezpečnosti

a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. g) zákona o priestupkoch na tom skutkovom základe, že dňa 24.07.2018 v čase o 19:18 hod. v Sabinove na ulici Námestie slobody v centre mesta ako chodkyňa prechádzala cez vyznačený priechod pre chodcov vedúci cez cestu I. triedy 1/67 pri historickej budove Piaristického gymnázia. Pri jeho prechádzaní zle odhadla dopravnú bezpečnostnú situáciu. Neodhadla veľkosť a rýchlosť tam sa pohybujúcich motorových vozidiel, pričom vošla do jazdnej dráhy jazdnej súpravy zloženej z traktora značky Valtra a plne naloženej vlečky Agrogép, ktorej vodič A. E. vzhľadom na rozmery jazdnej súpravy, ktorú viedol napriek intenzívnemu brzdeniu nedokázal bezpečne zastaviť, následkom čoho došlo k ich vzájomnému kontaktu a tým k dopravnej nehode. Vodič traktora bol podrobený dychovej skúške na mieste dopravnej nehody s negatívnym výsledkom. U chodkyne B. Ž. bol nariadený odber krvi, kde jej bola toxikologickým vyšetrením stanovená koncentrácia etylalkoholu v krvi 2,50 g/kg (‰).

6.7. V zápisnici o výsluchu vodič A. E. dňa 09.10.2018 vypovedal nasledujúco: „vozidlo som viedol zo Šarišských Michalian, pričom v Sabinove som stál na hlavnej križovatke, nakoľko som mal červenú. Vlečku za traktorom som mal plne naloženú, nakoľko som viezol obilie. Potom, čo som opustil križovatku som s traktorom išiel rýchlosťou maximálne 30 km/hod. V tom čase bolo pekné počasie, vozovka bola suchá, premávka bola normálna. Chcem taktiež uviesť, že uvedenú cestu poznám dobre, nakoľko tadiaľ chodím dosť často. Predo mnou v tom čase nešlo žiadne vozidlo a ja som sa plne venoval vedeniu vozidla. Keď som bol s traktorom asi 50 m pred priechodom tak som videl nejakú mladú ženu prechádzať cez priechod pre chodcov z pravej strany na ľavú v smere mojej jazdy a nikoho iného som pred priechodom ani na priechode nevidel. Keď som uvedenú ženu spozoroval tak som ubral nohu z plynu a ona plynule prešla na druhú stranu. Uvedená žena prechádzala cez priechod pre chodcov normálnym krokom. V čase, keď som bol s traktorom už 3 až 4 metre od priechodu, tak mi z pravej strany vbehla do cesty nejaká, žena, ktorú som vôbec nevidel. Ja som na to reagoval tak, že som začal prudko brzdiť, ale keďže som bol plne naložený tak začalo s traktorom skákať, čo spôsobilo to, že súpravu zalomilo do pravej jednotky a prednou časťou traktora som narazil do ženy, ktorú som trafil predným závažím traktora a videl som ako ju zobralo pod traktor. Namiesto uvedenej nehody prišli najprv policajti, ktorí ma podrobili dychovej skúške s negatívnym výsledkom a policajti mi vraveli, že na vine nie som ja, nakoľko som mal voľnú cestu a že oni všetko videli. Čo sa týka zavinenia nehody je mi ľúto, čo sa stalo, ale myslím si, že na vine je chodkyňa, ktorá mi vbehla do cesty.“

Z výsluchu žalobkyne zo dňa 17.10.2018 vyplynulo nasledujúce: „trochu sme pochodili po ceste a následne sme išli spoločne ku kamarátke G. E., ktorá býva na ulici 17. Novembra č. 75. Tam sme posedeli asi pol hodiny, pričom sme si vypili asi dva štamperlíčky pálenky. Po uvedenej návšteve sme sa ja a aj B. F. odobrali k jej vozidlu, ktoré mala zaparkované v meste pri Družbe. Už skôr sme sa dohodli, že ma zoberie domov do Jakubovan, kde býva aj ona. Do mesta sme prechádzali cez reštauráciu Grand. Keď sme prišli pred reštauráciu chceli sme prejsť na druhú stranu cesty smerom ku kostolu a Družbe, kde mala B. odparkované vozidlo. B. išla asi jeden meter predo mnou, pretože má dlhšie nohy a chodí tak stále. Keď sme prišli k uvedenému priechodu pre chodcov B. išla jeden meter predo mnou a ja som išla za ňou. Pred vstupom na priechod pre chodcov som sa pozerala do obidvoch strán, či môžem cez priechod prejsť. Nakoľko som si nevšimla žiadne vozidlo a ani traktor vošla som na priechod pre chodcov a chcela som cez neho prejsť. Cez prechod som išla normálnym krokom, nebežala som. B. išlo jeden meter predo mnou. Čo sa stalo potom si vôbec nepamätám. Prebrala som sa až v nemocnici a to tak, že nado mnou stál doktor.“

6.8. Z výsluchu B. F. dňa 09.11.2018 vyplynulo, že bola spolu s B. Ž. na návšteve u kamarátky G. E.. B. Ž. tam mala vypiť asi tri štamperlíčky vodky. Po ukončení návštevy išli do mesta, keďže B. F. mala zaparkované auto na ulici Ružovej. Do mesta prechádzali cez reštauráciu Grand. Svedkyňa išla rýchlejšim krokom, nakoľko stále chodí rýchlo a kamarátka B. Ž. išla asi dva kroky za ňou. Pred reštauráciou Grand sa nachádza aj prechod pre chodcov, cez ktorý sme prechádzali na druhú stranu. Ja som sa pred vstupom na priechod pre chodcov riadne pozerala do ľavej strany a v diaľke som videla nejaké vozidlo. Nevnímala som o aké vozidlo sa jednalo, ale bolo dostatočne ďaleko asi 15 metrov, aby som prešla cez priechod bezpečne. Priechod som prechádzala plynule, pričom pred priechodom sme nestáli. B. bola asi dva kroky za mnou. Ja som išla cez priechod pre chodcov a asi, keď som bola jeden krok od jeho konca som počula brzdenie. Následne som sa pozrela do pravej strany a svoju kamarátku som už na priechode nevidela. Vrátila som sa asi dva kroky naspäť a videla som ju ležať pod traktorom.

6.9. V trestnej veci bol spracovaný znalecký posudok ako Znalecký úkon číslo 70/2008 znalcom Ing. Jánom Sabóom znalcom v odbore doprava cestná. Je potrebné zdôrazniť, že na škodu veci bol ZP spracovaný iba na základe výpovedí jednotlivých osôb bez ich overenia vyšetrovacím pokusom. Znalecký posudok je dôkazom o skutkovom stave veci a jeho preverenie alebo doplnenie nebolo

žalobkyňou navrhované, pričom súd výhrady žalobkyne voči nemu (oneskorené) ex offa preverovať nemohol.

Znalec miesto dopravnej nehody obhliadol dňa 24.07.2018. V znaleckom posudku uviedol:

- dopravná situácia: ide o priamy úsek cesty, povrch živica, povrch suchý, neznečistený, krajnica výrazne vyznačená. Komunikácia jednopruhová. Prednosť v jazde je vyznačená dopravnými značkami. K dopravnej nehode došlo na jazdnom pruhu na priechode pre chodcov rýchlostný limit 50 km/hod.

- poveternostná situácia: nesťažené poveternostné podmienky, cez deň viditeľnosť neznížená vplyvom poveternostných podmienok, rozhládové podmienky dobré.

- str. 8 ZP: traktor s vlečkou na povrchu cesty zanechal stopy po intenzívnom brzdení. Začiatok stopy intenzívneho brzdenia sa nachádza vo vzdialenosti 11,5 metra pred vyznačeným začiatkom priechodu pre chodcov. Vodič sa pohyboval pri pravom okraji vozovky a okrem intenzívneho brzdenia prešiel aj na ľavú stranu vozovky. Pokiaľ ide o vozovku samú, jazdný pruh má šírku 3,8 m a na pravej strane vozovky sa nachádza krajnica o šírke 1,9 metra.

- str. 15 ZP: technicky najpriateľnejšie je tvrdenie, že k zrážke chodkyne došlo na vyznačenom priechode pre chodcov vo vzdialenosti 1,8 metra od pravého okraja vozovky a v tom čase traktor s vlečkou sa pohyboval rýchlosťou v rozmedzí 31 až 32 km/hod. a jazdná súprava bola intenzívne brzdená.

- str. 18 ZP: na základe simulácie zrážky chodkyne je technicky prípustné tvrdenie, že chodkyňa v čase zrážky sa pohybovala rýchlosťou približne 5 km/hod., čiže rýchlosťou 1,39 m/sek. Na základe dostupných odborných podkladov pri osobe ovplyvnenej alkoholom v rozsahu 2,5 ‰, rýchlosť chôdze v blízkosti 1,39 m/sek. je prípustné označiť ako rozhranie medzi normálnou až rýchlou chôdzou.

- str. 19 ZP: na základe podkladov pri uvažovanej dĺžke reakčného času traktoristu jedna sekunda je možné potvrdiť, že vodič traktora na idúcu chodkyňu začal reagovať v čase, keď táto sa nachádzala ešte na krajnici v oblasti 20 cm pred okrajom vozovky maximálne na rozhraní okraja krajnice a vozovky. V danom čase čelo traktora sa od ľavého boku chodkyne nachádzalo vo vzdialenosti 14 až 15 metrov, čiže 10,5 až 11,5 metra pred vyznačeným priechodom pre chodcov. Ak by sa počítalo s dĺžkou reakčného času traktoristu 0,8 sekundy potom je technicky preukázateľné tvrdenie, že traktorista na chodkyňu začal reagovať v čase, keď táto vstúpila na vozovku vo vzdialenosti 1,7 až 1,8 metra pred miestom zrážky pri posudzovaní situácie v smere ich chôdze.

- str. 21 ZP: chodkyňa F. pri priemernej rýchlosti chôdze 2 m/s, na pravý okraj vozovky vstúpila o 0,9 sekundy skôr ako chodkyňa Ž.. Pri priemernej rýchlosti traktora 36 - 37 km/h, traktor prejde za čas 0,9 s. vzdialenosť minimálne 9 metrov. Pri technickom posudzovaní deja je odôvodnené poukázať na technický rozpor, kedy chodkyňa F., vodička motorového vozidla, na vzdialenosť 20 metrov má problém rozpoznať traktor od iného vozidla. Chodkyne voči smeru jazdy traktora s prívesom sa pohybovali z pravej strany na ľavú. Nešli spolu v skupinke, ale jednotlivito, jedna za druhou vo vzdialenosti 1,8 až 2 metre, pričom prvá bezpečne prešla a druhá bola čelom traktora zrazená. Chodkyňa Ž. v poradí ako druhá na pravý okraj vozovky vstúpila v čase, keď traktor ťahajúci plne naložený príves od jej ľavého boku sa nachádzal vo vzdialenosti 14 až 15 metrov a jazdná súprava sa pohybovala rýchlosťou v rozmedzí 36 - 37 km/hod. K dopravnej nehode došlo v úseku cesty, kde je povolená rýchlosť jazdy maximálne 50 km/hod. Na základe technickej analýzy predložených podkladov je možné potvrdiť, že vodič traktora na vstup druhej chodkyne na vozovku zareagoval vybočením vľavo súbežne s intenzívnym brzdením v čase, keď čelo traktora sa nachádzalo vo vzdialenosti 10,5 až 11,5 metrov pred vyznačeným priechodom pre chodcov v časovom vyjadrení 1,4 až 1,5 sekundy pred zrážkou uvedenej chodkyne. V čase reakcie vodiča traktora je možné potvrdiť rýchlosť jazdnej súpravy ním vedenej v rozmedzí 36 až 37 km. Technicky je preukázateľné tvrdenie, že traktor s vlečkou posudzovaným úsekom jazdil nižšou rýchlosťou ako je rýchlosť maximálne povolená. S poukázaním na zákonom stanovenú povinnosť vodiča vozidla jazdiaceho v blízkosti vyznačeného priechodu pre chodcov dať prednosť chodcovi, ktorý vstúpil na vozovku a prechádza cez priechod pre chodcov, pritom ho nesmie ohroziť, technickému znalcovi neprináleží sa vyjadrovať k otázke primeranej rýchlosti. V danom prípade táto otázka je otázkou právnu. Znalec ďalej pokračuje, že je potrebné dať odpoveď k otázke venovaniu sa vedeniu traktora. Vodič je povinný plne sa venovať vedeniu vozidla a sledovať situáciu v cestnej premávke.

- str. 22 ZP: na základe poznatkov z vykonanej analýzy k posudzovanej dopravnej nehode je možné potvrdiť, že vodič traktora na pohyb chodkyne F. začal reagovať v čase, keď táto sa nachádzala na rozhraní vyznačenej krajnice a pravého okraja vozovky štátnej cesty I/68. Pri technickom posudzovaní deja je odôvodnené tvrdenie, že reakcia uvedeného vodiča bola včasná, okamžite ako mal vytvorené podmienky pre rozpoznanie hroziaceho nebezpečenstva - správny prvok v technike jazdy vodiča traktora. Znalec ďalej uvádza, že je potrebné, ale poukázať na skutočnosť, že sledovanie traktoristom pohyb prvej chodkyne podstatne obmedzilo možnosti sledovania pohybu druhej chodkyne idúcej vo vzdialenosti 1,8 až 2 metre za ňou a tým aj výraznejšie obmedzilo možnosť skoršej reakcie traktoristu

na pohyb v poradí druhej chodkyne Ž.. Pokiaľ ide o posúdenie techniky chôdze chodkyne Ž. počas prechádzania naprieč vozovkou po vyznačenom priechode pre chodcov znalec uvádza: „táto chodkyňa vo výpovedi zo dňa 17.10.2018 uviedla, že pred vstupom na vozovku mala kontrolovať situáciu na vozovke a nemala si všimnúť žiadne prichádzajúce vozidlo. Technicky je odôvodnené poukázať, že v čase jej vstupu na okraj vozovky, čelo traktora od jej ľavého boka sa nachádzalo vo vzdialenosti 14 až 15 metrov. Vzhľadom na priebeh cesty a polohu traktora v čase jej vstupu na okraj vozovky je odôvodnené poukázať na vytvorené technicky primerané podmienky pre spozorovanie tohto traktora, ale aj vyhodnotenie aktuálnej rýchlosti jeho jazdy a to aj k aktuálnemu huku odvalujúcich sa pneumatík tohto traktora a jeho vlečky pri uvedenej rýchlosti jazdy. Ak chodkyňa daný traktor nevidela a ani nepočula hluk súvisiaci s jeho jazdou potom tento stav je možné pripísať jej aktuálnemu stavu a to opitosti v rozsahu 2,5 ‰. S poukazaním na povinnosť chodkyne: „Chodci, ktorí prechádzajú cez priechod pre chodcov musia brať ohľad na prichádzajúcich vodičov najmä tým, že neprechádzajú jednotlivo, ale v skupinách chodec nesmie vstupovať na vozovku a to ani pri použití priechodu pre chodcov a vzhľadom na rýchlosť a vzdialenosť prichádzajúcich vozidiel nemôže cez vozovku bezpečne prejsť.“ je technicky preukázateľné tvrdenie, že chodkyňa vzhľadom k aktuálnej rýchlosti jazdy traktora na vozovku vstúpila vo vzdialenosti kratšej ako bola potrebná na jej bezpečné prejdenie, čiže chodkyňa svojim vstupom na vozovkou vodičovi traktora s plne naloženou vlečkou jazdiacemu rýchlosťou 36 až 37 km vytvorila nebezpečnú prekážku, pre ktorú on v uvedenej rýchlosti nebol schopný zastaviť ani využitím brzdenia uvedenej jazdnej súpravy nad hranice adhézných možností. Samotná chodkyňa Ž.Á. vo výpovedi uviedla, že na priechod vstúpila za pred ňou idúcou chodkyňou Leškovou, čiže naprieč cestou nešla v skupinke ale jednotlivo. Vstup na vozovku chodkyne Ž. vo vzdialenosti kratšej ako bola potrebná pre bezpečné prejdenie naprieč vozovkou, ako aj samostatné prechádzanie vo vzdialenosti 1,8 až 2 metre za pred ňou idúcou chodkyňou F. je odôvodnené označiť ako nesprávne prvky v technike prechádzania naprieč vozovkou uvedenou chodkyňou. V závere strany 22. znalec pokračuje, že technicky je preukázateľné tvrdenie, že vodič traktora zareagoval na vstup chodkyne na vozovku včas. To je v čase, keď táto chodkyňa sa nachádzala na rozhraní okraja krajnice a vozovky štátnej cesty I/68. Aj napriek včasnej reakcii vodiča traktora, traktor nebolo možné ani intenzívnym brzdením s maximálne dosiahnuteľným brzdným spomalením zastaviť po koridor chôdze prechádzajúcej chodkyne.

- str. 23 ZP: potom pri vyhodnocovaní možností zabránenia zrážke zo strany vodiča traktora v úvahu prichádza len jazda v mieste reakcie nižšou rýchlosťou. Pri vzniknutej situácii by vodič traktora pri včasnej reakcii dokázal traktor zastaviť pred narazením do žalobkyne, ak by sa po vozovke pohyboval maximálne rýchlosťou 24 km/hod.

- str. 25 ZP: do pozornosti je ale potrebné dať tieto okolnosti: a) aktuálne konštrukčné parametre cesty, b) rozhľadové pomery vodičov vozidiel posudzovaným úsekom umožňujú bezpečne jazdiť aj maximálne povolenou rýchlosťou, c) jedná sa o cestu I. triedy s pomerne vysokou intenzitou premávky. Traktor s plne naloženým prívesom nemá vytvorené podmienky pre výraznejšiu akceleráciu a od križovatky so svetelnou signalizáciou uvedenému priechodu predchádzajú dva vyznačené priechody pre chodcov. Čiže, ak by pred každým vyznačeným priechodom rýchlosť traktora mala klesať minimálne na 24 km/hod. nedokázal by v posudzovanom úseku ani jazdiť vyššou rýchlosťou a pri jednopruhovej jednosmernej ceste všetky vozidlá by museli jazdiť len za ním, výrazne by sa obmedzila plynulosť cestnej premávky. Mimo otázky primeranej rýchlosti, ktorá je právnou otázkou, technicky je odôvodnené techniku jazdy vodiča traktora označiť ako správnu. Pri riešení otázky, čo spôsobilo kolíziu situáciu je možné potvrdiť, že kolízia situácia bola vyvolaná technikou chôdze chodkyne Ž.F., ktorá svojim vstupom na pravý okraj vozovky vo vzdialenosti 14 až 15 metrov pred prichádzajúcim traktorom vzhľadom k jeho aktuálnej rýchlosti znemožnila vodičovi traktora zabrániť jej zrážke. Pri posudzovaní možnosti zabránenia zrážke zo strany chodkyne Žilinskej je odôvodnené poukázať na kvalitatívne lepšie východiskové podmienky pre zabránenie samotnej zrážke, kde vzhľadom na šírku krajnice 1,9 metra a aktuálnu rýchlosť traktora, jeho veľkosti a charakteristickému zvuku táto chodkyňa mala dostatok času, ale aj priestoru na vyhodnotenie aktuálnej dopravnej situácie k vyhodnoteniu, či jej vstup na vozovku bude bezpečný a či nie je vhodné aj napriek vyznačenému priechodu pre chodcov vykonať až po prejazde traktora s vlečkou v čase, keď to bude pre ňu bezpečné.

7. Podľa Občianskeho zákonníka

§ 420 OZ - (1) Každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. (3) Zodpovednosť sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

§ 427 OZ - (1) Fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. (2) Rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

§ 428 OZ - Svojej zodpovednosti sa nemôže prevádzateľ zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Inak sa zodpovednosti zbaví, len ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať.

§ 441 OZ - Ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

Podľa § 193 C.s.p. - Súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

Podľa zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke

§ 3 ods. 2 písm. a) - účastník cestnej premávky je ďalej povinný správať sa disciplinovane a ohľaduplne tak, aby neohrozil bezpečnosť alebo plynulosť cestnej premávky pritom je povinný prispôbiť svoje správanie najmä stavebnému, dopravno-technickému stavu cesty, situácii v cestnej premávke, poveternostným podmienkam a svojim schopnostiam,

§ 4 ods. 1 písm. c) - vodič je povinný venovať sa plne vedeniu vozidla a sledovať situáciu v cestnej premávke,

§ 4 ods.1 písm. e) - vodič je povinný dbať na zvýšenú opatrnosť voči cyklistom a chodcom najmä deťom, osobám so zdravotným postihnutím, osobitne voči osobám, ktoré používajú bielu palicu a starým osobám.

§ 4 ods.1 písm. f) - vodič je povinný dať prednosť chodcovi, ktorý vstúpil na vozovku a prechádza cez priechod pre chodcov. Pritom ho nesmie ohroziť; to neplatí pre vodiča električky,

§ 4 ods. 2 písm. k) - vodič nesmie prekážať v jazde rýchlejšie idúcim vozidlám a obmedzovať plynulosť cestnej premávky,

§ 16 ods. 1 - vodič je povinný rýchlosť jazdy prispôbiť najmä svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla a nákladu, poveternostným podmienkam, stavu a povahy vozovky a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať. Vodič smie jazdiť len primeranou rýchlosťou, aby bol schopný zastaviť vozidlo na vzdialenosť, na ktorú má rozhľad,

§ 53 ods. 2 - chodci, ktorí prechádzajú cez priechod pre chodcov musia brať ohľad na vodičov prichádzajúcich vozidiel najmä tým, že neprechádzajú jednotlivo, ale v skupinách. Chodec nesmie vstupovať na vozovku a to ani pri použití priechodu pre chodcov ak vzhľadom na rýchlosť a vzdialenosť prichádzajúcich vozidiel nemôže cez vozovku bezpečne prejsť,

§ 53 ods. 4 - pred vstupom na vozovku sa chodec musí presvedčiť, či tak môže urobiť bez nebezpečenstva a len, čo vstúpi na vozovku nesmie sa tam bezdôvodne zdržiavať ani zastavovať.

7.1. Pri výklade § 16 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z. treba brať do úvahy nielen poveternostné a terénne podmienky, ale rovnako aj dopravnú situáciu. Ak je v jazdnej dráhe vodiča prekážka alebo je predvídateľné, že sa do jeho jazdnej dráhy môže dostať, je vodič povinný na takúto situáciu reagovať a prispôbiť jazdu okolnostiam. Záver o primeranej rýchlosti sa musí vždy odvíjať od posúdenia individuálnych skutkových okolností a mal by dbať všeobecných zásad primeranosti ako i zohľadňovať plynulosť cestnej premávky, ktorá má na bezpečnosť tiež vplyv. Napriek tomu, že prevádzka motorového vozidla z podstaty veci je spojená so zvýšeným rizikom, nemožno po vodičoch formalisticky vyžadovať natoľko úzkostlivé konanie, ktoré by fakticky znemožnilo plynulú premávku motorových vozidiel. Kľúčové je, či vodič na zvýšené riziko reagoval a to spôsobom, ktorý možno považovať za adekvátny s prihliadnutím ku všetkým významným okolnostiam a to najmä dopravnej situácii a senzorickým, kognitívnym a motorickým schopnostiam vodiča. Nemožno automaticky viniť vodiča automobilu z neprimeranej rýchlosti ak (akokoľvek neštandardné chovanie chodcov na vozovke predpokladá a počína si s maximálnou opatrnosťou) nemôže stretu nijako zabrániť. Zavinené porušenie právnej povinnosti je nutné posudzovať tiež s ohľadom na tzv. princíp obmedzenej dôvery v doprave, ktorého podstatou je predpoklad, že sa vodič pri pohybe na pozemných komunikáciách môže spoliehať na to, že ostatní účastníci budú dodržiavať pravidlá premávky na pozemných komunikáciách, pokiaľ z konkrétnych okolností nebude vyplývať opak. Podľa tohto princípu nemožno po účastníkovi cestnej premávky spravodlivo požadovať, aby bez ďalšieho predpokladal akékoľvek možné porušenie pravidiel tejto premávky inými účastníkmi, teda i chodcami.

7.2. K povahe prevádzky motorového vozidla. Právna úprava zodpovednosti za škodu spôsobenú v súvislosti s prevádzkou dopravy, či dopravného prostriedku je zodpovednosťou založenou na tom, že sa z hľadiska podmienok vzniku zodpovednostného vzťahu nepredpokladá porušenie právnej povinnosti.

Rozhodujúce je, či škoda bola vyvolaná zvláštnou povahou prevádzky zariadení, ktoré sú súhrne označované ako dopravné prostriedky. Ide o zodpovednosť objektívnu, kde sa zodpovedná osoba (prevádzateľ) nemôže zbaviť zodpovednosti tým, že preukáže nedostatok zavinenia, jej zodpovednosť je vylúčená iba pri splnení liberačných dôvodov. Zákon tým poskytuje zvýšenú ochranu poškodenému a reflektuje skutočnosť, že dopravné prostriedky predstavujú viac, či menej zložité technické zariadenia, s ktorými sú spojené zvýšené nároky na ich ovládanie, pohybujú sa spravidla vyššou rýchlosťou a vykazujú preto zvýšené riziko vzniku škôd pre prepravované osoby, či pre okolie. Objektívna zodpovednosť sa spojuje práve s týmito prejavmi typickými pre prevádzku zariadení, najmä s ich pôsobením na okolie, či dovnútra spôsobom, ktorý je výsledkom vlastnosti dopravného prostriedku schopného premiestňovať sa z miesta na miesto a prepravovať pritom osoby, či veci. Táto zodpovednosť je potom vzťahovaná nie k osobe, ktorá prostriedok bezprostredne pri vzniku škody ovláda (riadi), ale k prevádzateľovi, ktorým je mienená osoba, ktorá dopravný prostriedok buď vlastní, či má k nemu také práva a oprávnenia umožňujúce jej s ním disponovať, takže jeho využívanie má charakter určitej organizovanej spravidla trvalejšej činnosti.

Pri aplikácii ustanovení o objektívnej zodpovednosti však nie je vylúčené použitie spoločných ustanovení zodpovednosti za škodu (§ 438 a 450 Občianskeho zákonníka), ktoré sa vzťahujú ku všetkým typom zodpovednosti podľa Občianskeho zákonníka a medzi ktoré patrí aj ustanovenie § 441 Občianskeho zákonníka. Ak bola škoda spôsobená výlučne konaním poškodeného je celkom vylúčená zodpovednosť prevádzateľa a to nie z dôvodu zbavenia sa jeho zodpovednosti z tzv. liberačného dôvodu podľa § 428 vety druhej Občianskeho zákonníka, ale z dôvodu chýbajúcej príčinnej súvislosti medzi okolnosťami, za ktoré prevádzateľ objektívne zodpovedaná a vznikom ujmy na strane poškodeného.

8. Aj keď skutočne rozhodnutie o priestupku neďáva bez ďalšieho odpoveď, či sa na vzniku škody nepodieľal aj prevádzateľ vozidla, nemožno ho ani bagatelizovať. Výsledok priestupkového konania je jednoznačný tým, že z hľadiska správneho práva sa porušenia zákona o cestnej premávke dopustila výlučne žalobkyňa. Napriek tomu, že na zodpovednosť za priestupok postačuje zavinenie z nedbalosti, vodič E. uznaný vinným z priestupku nebol, čo a contrario znamená, že sa nedopustil porušenia žiadneho z ustanovení zákona o cestnej premávke. Uvedené vo väčšine prípadov vylučuje aj objektívnu zodpovednosť prevádzateľa, ak by sa jednalo o tzv. vnútornú okolnosť, teda okolnosť majúcu pôvod v prevádzke, ktorá sa týka nie vady vozidla ale zlyhania jeho obsluhy.

V znaleckom posudku opísané konanie žalobkyne ako chodca, ktorý vstúpil celkom neočakávane do cesty prichádzajúcemu vozidlu niečo viac ako sekundu pred stretom s ním, možno dôvodne považovať za také konanie, ktoré celkom a v plnom rozsahu bolo príčinou nepriaznivého účinku plynúceho z prevádzky motorového vozidla na osobu chodca - žalobkyne. Ide o natoľko neodvratiteľné konanie (z pohľadu prevádzky vozidla), ktoré je porovnateľné s prípadmi vstupu chodca priamo pod kolesá už prechádzajúceho vozidla na priechode pre chodcov alebo pošmyknutia sa pod kolesá prechádzajúceho auta. Vo všetkých týchto prípadoch súdy dospeli k plnému podielu na strane poškodeného chodca podľa § 441 Občianskeho zákonníka (pri rovnakej právnej úprave napr. NS ČR sp. zn. 25Cdo/3434/2009, 25Cdo/2800/2007, 25Cdo/482/2008).

V rámci právnej argumentácie poukazuje súd ďalej na rozhodnutie NS ČR, ktorý vo veci sp. zn. 25Cdo/431/2008 uviedol - Spoluzavinenie poškodeného znamená, že jeho konanie bolo buď hlavnou a bezprostrednou príčinou vzniku jeho škody alebo bolo jednou z príčin jej vzniku. V rozsahu v akom sa podieľalo konanie poškodeného na vzniku škody je vylúčená zodpovednosť škodcu a to platí ako pre zodpovednosť spočívajúcu na zásade prezumovaného zavinenia, tak aj v prípade objektívnej zodpovednosti ako je daná aj § 427 Občianskeho zákonníka. Ak bola škoda spôsobená výlučne konaním poškodeného je celkom vylúčená zodpovednosť prevádzateľa a to nie z dôvodu zbavenia sa jeho zodpovednosti z tzv. liberačného dôvodu podľa § 428 vety 2 OZ, ale z dôvodu chýbajúcej príčinnej súvislosti medzi okolnosťami, za ktoré žalovaný objektívne zodpovedná a vznikom ujmy na strane poškodeného.

Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo/3925/2013 - zlyhanie alebo nedostatok činnosti osôb použitých v prevádzke (v danom prípade vodiča vozidla) predstavuje okolnosť majúcu pôvod v prevádzke. Zlyhanie týchto osôb sa vždy pričíta prevádzateľovi a ten nemá možnosť liberácia (§ 428 Občianskeho zákonníka). Zlyhaním vodiča je potom nutné rozumieť akékoľvek vôľové i mimo vôľové konanie, ktoré je v príčinnej súvislosti so vznikom škody. Od úmyselného konania (sebevražedný pokus, útok vozidlom, zámerne poškodenie vozidlo) cez nedbalostné konanie (bežné nehody spôsobené porušením pravidiel cestnej premávky) až po nezavinené konanie (nezvládnutie zložitej dopravnej situácie, zdravotná indispozícia).

Ďalej chce súd poukázať na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo/3434/2009, podľa ktorého za okolnosti majúce pôvod v prevádzke v zmysle § 428 Občianskeho zákonníka treba považovať, napr. zlyhania alebo nedostatok činnosti osôb použitých v prevádzke, nedostatky alebo vady materiálu a to i skryté alebo technický stav dopravného prostriedku. Iba ak nejde o niektorú z týchto okolností, môže sa zodpovedná osoba zodpovednosti zbaviť, ak preukáže, že škode nemohla zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno po nej požadovať teda, že okolnostiam, ktoré vyvolali škodlivý účinok nemohla zabrániť. Ide napr. o situácie, keď nepriaznivé pôsobenie dopravného prostriedku na okolie, či dovnútra bolo vyvolané náhodnými nepredvídateľnými okolnosťami, ktorým nebolo možné objektívne čeliť. To však neznamená, že pri aplikácii ustanovení o objektívnej zodpovednosti je vylúčené použitie spoločných ustanovení zodpovednosti za škodu (§ 438 a 450 Občianskeho zákonníka), ktoré sa vzťahujú ku všetkým typom zodpovednosti podľa Občianskeho zákonníka a medzi ktoré patrí ustanovenie aj § 441 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak bola škoda spôsobená tiež zavinením poškodeného nesie škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením nesie ju sám. Spoluzavinenie poškodeného znamená, že jeho konanie bolo bude hlavnou a bezprostrednou príčinou vzniku jeho škody alebo bolo jednou z príčin jeho vzniku. I keď zákon hovorí o spoluzavinení nie je forma zavinenia podstatná, pričom nemusí ísť ani o porušenie právnej povinnosti na strane poškodeného, keďže poškodený dokonca nesie aj následky náhody, ktorá sa mu pritrafí. V rozsahu ako sa teda na vzniku škody podieľalo konanie poškodeného poprípade náhoda, ktorá sa mu prihodila, je vylúčená zodpovedať škodcu, čo platí ako pre zodpovednosť spočívajúcu na zásade prezumovaného zvinenia, tak i v prípade objektívnej zodpovednosti ako ju upravuje ustanovenie § 427 Občianskeho zákonníka. Dôležité však je, že ak bola škoda spôsobená výlučne konaním poškodeného je celkom vylúčená zodpovednosť prevádzateľa a to nie z dôvodu zbavenia sa jeho zodpovednosti z tzv. liberačného dôvodu podľa § 428 vety 2 Občianskeho zákonníka, ale z dôvodu chýbajúcej príčinnej súvislosti medzi okolnosťami, za ktoré žalovaný objektívne zodpovedá vznikom ujmy na strane poškodeného. V tomto smere nemožno vytykať odvolaciemu súdu, žeby nesprávne vyložil § 427 a 428 Občianskeho zákonníka. Žiadna taká okolnosť akú má na mysli § 428 Občianskeho zákonníka, ktorá by bola príčinou smrti žalobcovej sestry z výsledkov konania nevyplýva. Príčinou vzniku škody bolo jej konanie, keď vstúpila do dráhy rozbiehajúceho sa vozidla tak nešťastne, že sama vyvolala jeho nepriaznivé pôsobenie voči svojej osobe. Výlučnou príčinou vzniku škody tak bol spôsob pohybu poškodenej po priechode, ktorým si privodila kontakt s rozbiehajúcim sa vozidlom a nie samotné pôsobenie okolností majúcich pôvod v prevádzke dopravného prostriedku.

9. Pokiaľ ide o záverečnú reč právneho zástupcu žalobkyne, súd zastáva názor, že záverečná reč nie je prostriedkom procesného útoku alebo obrany vo forme skutkových tvrdení alebo popieraní skutkových tvrdení. Všetky skutočnosti, ktoré právny zástupca žalobkyne uviedol v záverečnej reči, mohol a mal uviesť už v žalobe samotnej, prípadne nimi reagovať na vyjadrenie žalovanej, keďže všetky potrebné dokumenty mal k dispozícii. O tom svedčí aj to, že ako prílohu podania zo dňa 10.05.2021 priložil znalecký posudok, pričom rovnako aj z vyšetrovacieho spisu, ktorý bol oboznámený, zo strany 8. vyplýva, že už dňa 22.07.2019 žalobkyňa žiadala o zaslanie kópie znaleckého posudku a výpovedí svedkov z vyšetrovania, čo jej zjavne poskytnuté bolo, keďže znalecký posudok bol predložený a o uvedenom svedčí aj to, že listom zo dňa 29.07.2019 bol Ministerstvu vnútra SR - Centru podpory Košice zaslaný doklad o zúčtovaní príjmu a poštový poukaz k úhrade kopírovacích služieb na základe žiadosti B. Ž.. Ak teda tieto podľa žalobkyne a jej právneho zástupcu podstatné skutkové okolnosti neboli do konania vnesené skôr a to spôsobom, ktorý by na ne umožnil reagovať, či už žalovanému alebo súdu, tak tieto sú z hľadiska koncentrácie konania podľa § 153 ods. 2 C.s.p. uvedené oneskorene a súd na ne neprihliada.

9.1. Len okrajovo, nad rámec pre vec podstatného odôvodnenia, súd uvádza, že vyjadrenie právneho zástupcu žalobcu v záverečnej reči vlastne rozporuje znalecký posudok a jeho závery. Krajský súd v PO opakovane potvrdil, že námietky proti ZP sú námietkami skutkovými a ich uvedenie až na pojednávaní (hoci znalecký posudok mala žalobkyňa k dispozícii dávno pred podaním žaloby) je z hľadiska koncentrácie konania oneskorené. Žalobkyňa resp. jej právny zástupca si zo znaleckého posudku vyberá iba skutočnosti, ktoré sa mu hodia a ktoré by istým spôsobom mohli viesť k záveru, že zavinenie žalobkyne na tom, čo sa jej stalo nie je zavinením výlučným, teda 100 %. Právny zástupca žalobkyne predovšetkým namieta a poukazuje na stranu 22. ZP, na ktorej sa uvádza, že je potrebné poukázať na skutočnosť, že sledovanie traktoristom pohyb prvej chodkyne podstatne obmedzilo možnosti sledovania pohybu druhej chodkyne idúcej vo vzdialenosti 1,8 až 2 m za ňou a tým aj výraznejšie obmedzilo možnosť skoršej reakcie traktoristu na pohyb v poradí druhej chodkyne Ž..

X.X. K tomu treba uviesť, že vo svojej výpovedi vodič E. žiadnym spôsobom neuviedol, žeby sledoval pohyb p. F. prechádzajúcej cez prechod pre chodcov, pričom sledovaním súd rozumie sledovanie pohybu chodca v smere jazdy z pravej strany priechodu pre chodcov až po jeho bezpečné opustenie na ľavej strane vozovky. Naopak vodič E. uviedol, že sa plne venoval vedeniu vozidla a keď bol s traktorom asi 50 metrov pred priechodom, tak videl nejakú mladú ženu prechádzať cez priechod pre chodcov z pravej strany naľavo v smere jeho jazdy, pričom na jeho prejdenie nebolo potrebné ani vozidlo pribrzdíť a nikoho iného pred priechodom ani pri priechode nevidel. Z toho žiadnym spôsobom nevyplýva, žeby skutočne vodič E. nejakým spôsobom obmedzil svoje zorné pole pohybom hlavy smerujúcim tak ako chodkyňa F. prechádzala cez priechod pre chodcov. Do úvahy potom treba brať ďalšie okolnosti a to predovšetkým ako vyplýva z prehratého kamerového záznamu, že mesto Sabinov bolo v čase nehody prakticky prázdne, na pravej strane vozovky sa nachádza široký chodník, na ktorom bolo vidno 2 alebo 3 osoby, tzn. že ani premávka peších v meste nebola žiadnym spôsobom mimoriadna, naopak bola minimálna. Rovnako zo znaleckého posudku vyplýva, že pokiaľ od križovatky, kde vodič E. stál na červenú došiel k priechodu pre chodcov, na ktorom došlo k nehode, prechádzal ďalšie dve priechody, na ktorých nikto nebol. Aj z toho vyplýva, že vodič E. mohol oprávnené vychádzať z toho, že ani na ďalšom priechode pre chodcov nebude mimoriadne množstvo ľudí, ktoré by ho malo viesť bez ďalšieho k tomu, aby z opatrnosti znížil rýchlosť vozidla. Na základe uvedených skutočností je podľa súdu nemysliteľné dospieť k záveru, že rýchlosť traktora 36 - 37 km/h, čiže takmer 15 km pod najvyššiu dovolenú maximálnu rýchlosť bola rýchlosťou vzhľadom k existujúcej situácii neprimeranou.

Žalobkyňa resp. jej právny zástupca uvádzali, že vodič E. išiel neprimeranou rýchlosťou, pretože ak by išiel 24 km/h dokázal by zastaviť. Prijmúc túto logiku (odporujúcu bodu 7.1. a 8. odôvodnenia) by v prípade, ak by žalobkyňa vbehla na priechod 0,5 sekundy pred zrážkou a podľa znalca by sa tejto nehode dalo zabrániť zabrzdzením pri rýchlosti 10 km/h, by podľa žalobkyne mal ísť vodič práve takouto rýchlosťou. Uvedené súd považuje za nesprávny názor, podľa ktorého by vodič mal ísť rýchlosťou zodpovedajúcou nezákonnému a nepredvídateľnému konaniu chodca.

9.3. Súd nemá dôvod neveriť vodičovi E., že „žalobkyňa vbehla“ na priechod pre chodcov (čo je logické, keďže chcela dosiahnuť pred ňou idúcu kamarátku). Tomu zodpovedá aj to, že ju vodič nezaregistroval na krajnici ale až na priechode v krátkej vzdialenosti pred ním. Žalobkyňa uviedla, že pred vstupom na priechod sa pozerala do oboch strán. Uvedené podľa súdu vyznieva zvláštne, keďže išlo o jednosmernú cestu a pozerat' sa bolo potrebné iba vľavo. Rovnako aj pri stave opitosti žalobkyne vyznieva nedôveryhodne jej tvrdenie, že traktor nevidela, keďže aj z fotodokumentácie je zrejmé, že spolu s vlečkou ide o obrovské vozidlo, ktoré muselo v prázdnom meste medzi budovami vydávať hlasný zvuk.

9.4. Právny zástupca žalobkyne nekorektne v podstate uvádza, že aj keď žalobkyňa vozidlo nevidela, vodič E. ju vidieť mal a uvedený záver má za záver právny. Tento jeho záver však nie je záverom právnym ale skutkovým, pre ktorý však v spise niet žiadnej opory. To, aby sa táto skutočnosť potvrdila alebo vyvrátila a teda aby bolo zistené, či vodič E. videl alebo mohol vidieť žalobkyňu skôr ako vstúpila na priechod pre chodcov v časovom rozpätí kratšom ako 2 sekundy pred stretom bolo potrebné vykonať dokazovanie, ktoré však žalobkyňa nenavrhol.

10. Súd tak na základe vykonaného dokazovania má za to, že jedinou a výlučnou príčinou vzniku škody bolo nesprávne konanie žalobkyne a spôsob jej „vbehnutia“ na priechod pre chodcov v čase, keď vzdialenosť medzi ňou a motorovým vozidlo bola tak malá, že napriek dodržaniu všetkých povinností vodiča a jeho včasnej a správnej reakcii nebolo možné nehode zabrániť. Spôsob nesprávneho vstupu žalobkyne do vozovky zodpovedá stavu jej ťažkej opilosti 2,5 promile. Zodpovednosť vodiča, prevádzateľa a teda ani povinnosť plnenia žalovaného nie je daná.

11. Napriek zamietnutiu žaloby vcelku, potrebuje sa súd vyjadriť k stále sa opakujúcej požiadavke poškodených na úroky z omeškania, ktorá je bez právneho základu.

Podľa § 11 zákona č. 381/2001 Z.z.

(6) Poisťovateľ je povinný bez zbytočného odkladu začať prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poistné plnenie a do troch mesiacov odo dňa oznámenia poškodeného o škodovej udalosti

a) skončiť prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poistné plnenie a oznámiť poškodenému výšku poistného plnenia, ak bol rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie a nárok na náhradu škody preukázaný,

b) poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmietol poskytnúť alebo pre ktoré znížil poistné plnenie alebo poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie k tým uplatneným nárokom

na náhradu škody, v ktorých nebol v ustanovenej lehote preukázaný rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie a výška poistného plnenia; písomné vysvetlenie sa považuje za doručené dňom, keď ho poškodený prevzal, odmietol prevziať, alebo dňom, keď ho pošta vrátila ako nedoručené. (7) Poisťovateľ je povinný poskytnúť poistné plnenie do 15 dní po skončení prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie alebo po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poistného plnenia.

(8) Ak poisťovateľ nesplní povinnosť podľa odseku 6, je povinný zaplatiť poškodenému úroky z omeškania podľa osobitného predpisu.

Žalobca žalovaného vyzval na plnenie listom dňa 02.06.2020, na základe ktorého žalovaný listom zo dňa 09.06.2020, teda v zákonnej lehote, poskytol vysvetlenie prečo neposkytuje plnenie, čím splnil povinnosť podľa § 11 ods.6 písm.b) a preto žalobcovi právo na úroky z omeškania podľa § 11 ods.8 nevzniklo.

V rámci právnej argumentácie k tejto otázke súd poukazuje na dôvodovú správu k zákonu č. 381/2001 Z.z., podľa ktorej je poisťovateľ postihnutý sankciou platenia úrokov z omeškania pri nesplnení uvedenej nepeňažnej povinnosti. Rovnako súd poukazuje na rozhodnutie

- KS v Prešove sp. zn. 8Co 321/2015: Odvolací súd poukazuje na to, že peňažná sankcia v podobe úrokov omeškania upravená v § 11 ods. 8 cit. zákona je viazaná na nesplnenie nepeňažnej povinnosti vyjadrenej v § 11 ods. 6 písm. a/ alebo b/ v 3-mesačnej lehote a jej účelom je ochrana poškodeného v tom, aby poisťovňa pod následkom tejto peňažnej sankcie nezostala nečinná a aby bola nútená oznámiť najneskôr v lehote troch mesiacov poškodenému spôsob vybavenia jeho poistnej udalosti. Sankcia v podobe úrokov z omeškania je tak viazaná výlučne na nesplnenie tejto povinnosti bez ohľadu na to, ako bolo v konečnom dôsledku o nároku poškodeného na poskytnutie poistného plnenia v sporovom konaní rozhodnuté; relevantné tak nie je, ako mala, resp. mohla inak poisťovňa poistnú udalosť vybaviť. Z uvedených skutkových zistení je podľa názoru odvolacieho súdu nepochybné, že povinnosť žalobcovi zaplatiť úroky z omeškania podľa 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z.z nevznikla.

- KS v Bratislave sp. zn. 8Co/151/2016: Odvolací súd sa nestotožnil s argumentáciou navrhovateľa o tom, že priznané poistné plnenie konečným rozhodnutím vo veci samej znamená neplatnosť či nezákonnosť rozhodnutia odporcu o odmietnutí poistného plnenia, a že preto sa odporca dostal do omeškania s plnením už momentom vykonania svojho nezákonného rozhodnutia. Odvolací súd zastáva názor, že peňažná sankcia v podobe úrokov omeškania upravená v § 11 ods. 8 cit. zákona je viazaná na nesplnenie nepeňažnej povinnosti vyjadrenej v § 11 ods. 6 písm. a/ alebo b) v 3-mesačnej lehote a jej účelom je ochrana poškodeného v tom, aby poisťovňa pod následkom tejto peňažnej sankcie nezostala nečinná a aby bola nútená oznámiť najneskôr v lehote troch mesiacov poškodenému spôsob vybavenia jeho poistnej udalosti. Sankcia v podobe úrokov z omeškania je tak viazaná výlučne na nesplnenie tejto povinnosti bez ohľadu na to, ako bolo v konečnom dôsledku o nároku poškodeného na poskytnutie poistného plnenia v sporovom konaní rozhodnuté; relevantné tak nie je, ako mala, resp. mohla inak poisťovňa poistnú udalosť vybaviť. Uvedené možno dovodiť aj zo znenia čl. 4 ods. 6 smernice 2000/26/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 16. mája 2000 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o zmene a doplnení smerníc Rady č. 73/239/EHS a 88/357/EHS, podľa ktorého členské štáty zavedú povinnosť, podporenú primeranými, účinnými a systematickými finančnými alebo inými rovnocennými správnymi sankciami, že do troch mesiacov odo dňa, kedy poškodená osoba uplatní svoju pohľadávku na náhradu škody buď priamo voči poisťovní osobe, ktorá spôsobila nehodu, alebo voči jej likvidačnému zástupcovi, a) poisťovňa osoby, ktorá spôsobila nehodu, alebo jej likvidačný zástupca predložia odôvodnený návrh na náhradu škody v prípadoch, kedy zodpovednosť nie je sporná a škody sú vyčíslené, alebo b) poisťovňa, ktorej je adresovaná žiadosť o náhradu škody, alebo jej likvidačný zástupca poskytne odôvodnenú odpoveď na body žiadosti v prípadoch, keď zodpovednosť je buď odmietnutá, nie je presne určená alebo škody nie sú úplne vyčíslené. Členské štáty prijímajú ustanovenia, aby zabezpečili, že ak návrh nie je predložený v lehote troch mesiacov, okrem náhrady navrhnutej poisťovňou alebo určenej súdom budú poškodennej osobe vyplatené aj úroky.

- NS SR sp. zn. 3Cdo/145/2017: Peňažná sankcia v podobe úrokov z omeškania upravená v § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. je viazaná na nesplnenie nepeňažnej povinnosti vyjadrenej v § 11 ods. 6 písm. a/ alebo b/ zákona č. 381/2001 Z. z., účelom ktorej je ochrana poškodeného, aby poisťovňa pod následkom tejto sankcie nezostala nečinná, aby bola nútená oznámiť v lehote 3 mesiacov poškodenému spôsob vybavenia jeho poistnej udalosti. Skutočnosť, že poisťovňa neodôvodnila odmietnutie poistného plnenia podľa predstáv poškodeného, nemožno vykladať spôsobom, že by si túto povinnosť nesplnila vôbec a následne prijať záver, že nesplnením tejto povinnosti sa dostala v zmysle § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. do omeškania.“

- NS SR sp. zn. 1Cdo/212/2017 - „Peňažná sankcia v podobe úrokov z omeškania je upravená v § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. a je viazaná na nespĺnenie nepeňažnej povinnosti vyjadrenej v § 11 ods. 6 písm. a) alebo b) zákona č. 381/2001 Z. z. Z právnej úpravy možno vyvodíť, že umožňuje úročenie poistného plnenia v tých prípadoch, keď si poisťovateľ nespĺní svoju povinnosť uloženú mu v súvislosti so šetrením poistnej udalosti a tiež, keď poškodenému zašle oneskorene vysvetlenie dôvodov, pre ktoré poisťovateľ odmietol poskytnúť poistné plnenie, t.j. povinnosti poisťovateľa viaže výlučne vo vzťahu k prešetrovaniu poistnej udalosti. Jej účelom je ochrana poškodeného, aby poisťovňa pod následkom tejto sankcie nezostala nečinná, aby bola nútená oznámiť v lehote 3 mesiacov poškodenému spôsob vybavenia jeho poistnej udalosti. Poskytnutie dôkladného vysvetlenia poškodeným osobám v ustanovenej lehote chráni rovnako aj poisťovateľa pred uložením sankcie - úroku z omeškania. Sankcia v podobe úroku z omeškania má však inú povahu, už sa nejedná o nárok poškodenej osoby, ktorý si môže, ale nemusí uplatniť (ako je to obvykle pri omeškaní v občianskoprávných vzťahoch). Z dikcie tohto ustanovenia je zrejmé, že zákon o poistení zodpovednosti ukladá poisťovateľom automaticky túto sankciu - ako povinnosť, teda bez ohľadu, či si úrok z omeškania poškodený uplatní alebo nie. Iba výška úroku z omeškania sa posudzuje podľa občianskoprávných predpisov - OZ a jeho vykonávacieho nariadenia“. Najvyšší súd Slovenskej republiky následne v bode 25 a 26 odôvodnenia, posledná veta, ešte uvádza, že: „Zo spisu je zrejmé, že v posudzovanom prípade si žalovaná splnila povinnosť v zmysle § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z. tým, že listom z 18.09.2007 poskytla žalobcovi písomné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmietla poskytnúť poistné plnenie, ktoré si žalobca od nej nárokoval a ďalej, že oprávnená výška nároku žalobcu bola zrejماً až z právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Dovolaací súd vzhľadom k vyššie uvedenému dospel k záveru, že žalovaná si svoju povinnosť ako poisťovateľ podľa § 11 ods. 6 zákona 381/2001 Z. z. splnila, nebola preto povinná uhradiť žalobcovi ako poškodenému úroky z omeškania. Do omeškania by sa dostala s plnením náhrady škody až vtedy, ak by po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody neuhradila v lehote určenej súdom priznanú náhradu škody žalobcovi podľa § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z.

Z vyššie uvedeného tak vyplýva, že pri posudzovaní od kedy patrí poškodenému aj úrok z omeškania v prípadoch nároku na náhradu škody je potrebné rozlišovať, či na strane poisťovateľa došlo alebo nedošlo k splneniu zákonnej povinnosti podľa § 11 ods. 6 zákona o PZP. V prípade, ak si poisťovateľ túto zákonnú povinnosť plnil v zákonnej lehote, možno úrok z omeškania poškodenému priznať len v tom prípade, ak na základe výsledku súdneho konania bol poisťovateľ zaviazaný k nahradeniu škody poškodenému, avšak túto povinnosť si v zmysle právoplatného rozsudku nespĺnil. Až od uvedeného momentu, t.j. po právoplatnosti rozsudku a márnom uplynutí paričnej lehoty sa tak poisťovateľ dostáva do omeškania s plnením dlhu a poškodenému až týmto momentom vzniká nárok a zákonné úroky z omeškania. Na strane druhej v prípade, ak poisťovateľ svoju zákonnú povinnosť podľa § 11 ods. 6 zákona o PZP nespĺní v zákonom stanovenej lehote, v takom prípade vzniká poškodenému nárok na zákonné úroky z omeškania v zmysle § 11 ods. 8 zákona o PZP, a to už momentom márneho uplynutia lehoty určenej v § 11 ods. 6 zákona o PZP v spojení s § 11 ods. 7 zákona o PZP, t.j. 3 mesiace a 15 dní od doručenia oznámenia poisťovateľovi o uplatnení nároku na náhradu škody. Ako bolo už vyššie uvedené v predmetnej veci ide o druhý menovaný prípad, keďže k poistnej udalosti došlo dňa 19.04.2017, pričom v daný deň škodová udalosť žalovanému aj nahlásená. Žalovaný bol od tohto dňa povinný začať šetrenie nahlásenej škodovej udalosti a zároveň od daného dňa bol povinný aj uhradiť poškodenému vzniknutú škodu. Nakoľko 19.04.2017 bola škodová udalosť nahlásená a 25.07.2017 mal žalovaný podľa súdu prvej inštancie poskytnúť vysvetlenie, došlo k uvedenému po uplynutí zákonom stanovenej trojmesačnej lehoty, ktorá začína plynúť odo dňa nahlásenia škodovej udalosti poškodeným, teda keď sa žalovaný dozvedel o škodovej udalosti a nie odo dňa výzvy adresovanej žalovanému poškodeným. Z uvedeného tak vyplýva, že žalovaná sa dostala do omeškania po uplynutí lehoty 3 mesiacov a 15 dní.

- KS PO sp. zn. 3Co/148/2018 - V tomto smere nemožno prisvedčiť tvrdeniu žalobkyne, že pokiaľ žalovaný odmietol poskytnúť plnenie v žalobkyňou požadovanej výške, porušil tým povinnosť podľa § 11 ods. 6 a ods. 7 zákona č. 381/2001 Z.z., a teda sa vystavil omeškaniu s plnením svojej zákonnej povinnosti.

Odvolaací súd má z obsahu spisu za preukázané, že žalovaný v trojmesačnej lehote od oznámenia žalobkyne o škodovej udalosti splnil oznámením zo dňa 29.9.2015 podmienku v zmysle § 11 ods. 6 písm. a/ a b/ zákona č. 381/2001 Z.z., a to do troch mesiacov od oznámenia poškodeného o škodovej udalosti skončiť prešetrovanie a poskytnúť poistné plnenie, prípadne poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie dôvodov odmietnutia poskytnúť mu požadované plnenie. Žalovanému na základe uvedeného nevznikla povinnosť zaplatiť úroky z omeškania v zmysle 11 ods. 8 citovaného zákona a jeho povinnosť plniť vzniká až dorúčením právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody, pričom do

omeškania by sa žalovaný mohol dostať až v prípade nesplnenia si povinnosti uloženej mu právoplatným rozhodnutím zaplatiť žalobcovi výšku priznanej náhrady škody.

Odvolačný súd poukazuje na to, že peňažná sankcia v podobe úrokov omeškania upravená v § 11 ods. 8 cit. zákona je viazaná na nesplnenie nepeňažnej povinnosti vyjadrenej v § 11 ods. 6 písm. a/ alebo b/ v 3-mesačnej lehote a jej účelom je ochrana poškodeného v tom, aby poisťovňa pod následkom tejto peňažnej sankcie nezostala nečinná a aby bola nútená oznámiť najneskôr v lehote troch mesiacov poškodenému spôsob vybavenia jeho poistnej udalosti. Sankcia v podobe úrokov z omeškania je tak viazaná výlučne na nesplnenie tejto povinnosti bez ohľadu na to, ako bolo v konečnom dôsledku o nároku poškodeného na poskytnutie poistného plnenia v sporovom konaní rozhodnuté; relevantné tak nie je, ako mala, resp. mohla inak poisťovňa poistnú udalosť vybaviť. Z uvedených skutkových zistení je podľa názoru odvolacieho súdu nepochybné, že povinnosť žalobcovi zaplatiť úroky z omeškania podľa 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z.z nevznikla. Na základe uvedeného považuje výrok V. napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie za vecne správny.

- KS KE sp. zn. 3Co/174/2018 - Sankcia v podobe úrokov z omeškania je teda viazaná výlučne na nesplnenie povinnosti v zmysle odseku 6 § 11 citovaného zákona bez ohľadu na to, ako bolo v konečnom dôsledku o nároku poškodeného na poskytnutie plnenia v sporovom konaní rozhodnuté. Keďže v danom prípade žalovaná písomne listom oznámila poškodenej písomné vysvetlenie dôvodov neplnenia, pričom o opodstatnenosti tohto nároku na náhradu škody sa viedlo súdne konanie, nie sú v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 11 splnené podmienky pre priznanie úroku z omeškania voči žalovanej, jej povinnosť plniť vzniká až doručením právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady.

- KS TT sp. zn. 26Co/233/2017 - Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že medzi sporovými stranami nebolo sporným, že žalobca uplatnil svoj nárok na náhradu škody priamo proti žalovanej na základe ZoPZP. Tento špeciálny predpis v § 11 ods. 7 jednoznačne stanovil, kedy nastala splatnosť poistného plnenia, ktoré je povinný poskytnúť poisťovateľ. Podľa uvedeného zákonného ustanovenia je teda plnenie splatné do 15 dní, len čo poisťiteľ skončil vyšetrenie potrebné na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa plniť (pravdaže v časti poisťovateľom uznaného nároku), respektíve po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poistného plnenia (v tomto prípade nároku pôvodne neuznaného poisťovateľom avšak následne uznaného súdom). Ide o kogentné zákonné ustanovenie, ktoré určuje splatnosť pohľadávky majúcej svoj základ zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a neumožňuje určenie iného času zročnosti poistného plnenia.

Ak poisťovateľ uzná nárok poškodeného na plnenie čo aj len čiastočne, je z hľadiska určenia času plnenia takto uznaného nároku rozhodujúci okamih, keď poisťovateľ skončil vyšetrenie potrebné na zistenie rozsahu povinnosti poisťiteľa plniť. V takomto prípade plnenie z takto uznaného nároku je splatné do 15 dní od skončenia vyšetrenia potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa plniť a v prípade, že by poisťovateľ neplnil, vznikol by poškodenému nárok na úrok z omeškania podľa § 517 ods. 1 veta prvá a 2 O.z. uplynutím tejto lehoty. Ak však poisťovateľ odmieta poškodenému poskytnúť poistné plnenie v ním požadovanom rozsahu a poskytne mu riadne a včas písomné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmietol poskytnúť alebo znížil poistné plnenie, v dôsledku čoho poškodený uplatnil svoj nárok žalobou v súdnom konaní, pre určenie času plnenia (a následným vznikom právneho nároku poškodeného na prípadný úrok z omeškania) je relevantným až doručenie právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poistného plnenia. Ak by si poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 ZoPZP, vznikol by poškodenému nárok na úrok z omeškania odo dňa nasledujúceho po tom, čo ho veriteľ o plnenie požiadal (§ 563 O.z.).

Podľa názoru odvolacieho súdu peňažná sankcia v podobe úrokov z omeškania upravená v paragrafe 11 ods. 8 ZoPZP je viazaná na nesplnenie nepeňažnej povinnosti vyjadrenej v paragrafe 11 ods. 6 písm. a) alebo b) a jej účelom je ochrana poškodeného v tom, aby poisťovňa pod následkom tejto peňažnej sankcie nezostala nečinná a bola nútená oznámiť najneskôr v lehote troch mesiacov poškodenému spôsob vybavenia jeho poistnej udalosti. Pre rozhodnutie v tejto veci potom nebolo relevantné ako mala, prípadne mohla inak poisťovňa poistnú udalosť vybaviť. Zo skutkových zistení či už súdu prvej inštancie alebo i odvolacieho súdu je zrejmé, že povinnosť žalovanej zaplatiť úroky z omeškania uplatnené žalobcom v tomto konaní nevznikla ani podľa § 11 ods. 8 ZoPZP.

11.1. Súd tak uzatvára, že aj v prípade situácie odmietnutého plnenia v lehote stanovenom zákonom PZP a súdom priznaného plnenia, nepatrí prípadne úspešnému žalobcovi úrok z omeškania podľa § 517 ods.2 OZ (a to spätne ku dňu uplynutia lehoty 3 mesiacov + 15 dní ako sa o to poškodení snažia). Úrok z omeškania by patril iba vtedy, ak by nebolo plnené v paričnej lehote určenej súdom a to až od dňa nasledujúcej po jej uplynutí.

11.2. O inom nesvedčí ani rozhodnutie NS ČR sp. zn. 25Cdo/895/2008 čiastočne citované žalobkyňou (č.l. 74). Zo stručného odôvodnenia sa javí, že poisťovňa napriek tomu, že uznala povinnosť plnenia v určitej výške, túto neplnila v zákonnej lehote a preto bola zaťažaná aj úrokmi z omeškania.

12. Podľa § 251 C.s.p. - Trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods.1 C.s.p. - Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods.1 C.s.p. - O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

12.1 Žalovaný v konaní plne úspešný má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie. Podľa § 359 C.s.p. - Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Prešov v dvoch (2) vyhotoveniach.

Podľa § 363 C.s.p. - V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p. - Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 C.s.p. - (1) Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

(3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 C.s.p. - Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak žalovaný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.